

Göteborgs Stad

Torslanda

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2010-03-04
Diarienummer 0103/10

Individ- och familjeomsorg

Anita Forsberg Heitsch
Telefon 366 49 25
E-post: anita.forsberg.heitsch@torslanda.goteborg.se

Yttrande över Justitiedepartementets betänkande ”Modernare adoptionsregler”, SOU 2009:61

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden Torslanda föreslås besluta

att som eget yttrande till kommunstyrelsen översända föreliggande tjänsteutlåtande.

Ärendet

Kommunstyrelsen har begärt stadsdelsnämnden Torslandas yttrande över Justitiedepartementets betänkande ”Modernare adoptionsregler”, SOU 2009:61.

Bakgrund

Regeringen beslutade 071122 att ge en särskild utredare i uppdrag att göra en allmän översyn av reglerna om adoption i 4 kap föräldrabalken.

Utredningen ska ta ställning till om det i syfte att stärka barnperspektivet finns anledning att ändra reglerna om domstolens prövning i ärenden om adoption. Utredningen ska även uppmärksamma frågor om sambors möjlighet att adoptera, samtycken till adoption och åldersgränserna för att få adoptera. I uppdraget ingår vidare att utreda vissa frågor som särskilt gäller internationell adoption. Barnets bästa ska säkerställas när adoption inte sker genom en auktoriserad förmedling. Behovet av särskild företrädare för barn som kommer till Sverige för att adopteras ska övervägas. Slutligen ska en allmän översyn göras av lagen (1971:796) om internationella rättsförhållanden rörande adoption (1971 års lag).

Ekonomiska konsekvenser: De förslag som utredningen lägger bedöms sammantaget inte kräva resurstillskott till kommunernas socialnämnder

Barnkonventionen: Utredningen har tagit hänsyn till bestämmelserna i barnkonventionen.

Förslaget i sammandrag

- Det införs en inledande bestämmelse i 4 kap föräldrabalken om att barnets bästa ska vara avgörande för alla beslut om adoption av barn under 18 år. Vid bedömningen av vad som är bäst för barnet ska särskilt beaktas viljan och förmågan hos barnets föräldrar att ge barnet omvårdnad, trygghet och en god fostran, den personliga rela-

tionen i övrigt mellan barnet och föräldrarna samt förutsättningarna för sökanden att ge barnet ett varaktigt och stabilt föräldra-barn förhållande.

- Den som fyllt 18 år ska få adopteras om det finns särskild anledning med hänsyn till det personliga förhållandet mellan sökanden och den som sökanden vill adoptera. Vid bedömningen ska särskilt beaktas om sökanden har uppfostrat den som sökanden vill adoptera eller om det på annat sätt har uppkommit ett varaktigt och stabilt föräldra-barn förhållande mellan dem.
- Sambor ges möjlighet att provas som adoptivföräldrar på samma sätt som gifta par och registrerade partner. Det innebär att två sambor gemensamt kan adoptera ett barn och att en sambo kan adoptera den andra sambons barn. Möjligheten för en make att adoptera ensam om den andra maken lider av en allvarlig psykisk störning tas bort.
- En ny bestämmelse om vårdnad vid adoption införs. Om två makar/registrerade partner/sambor gemensamt adopterar ett barn, står barnet genom adoptionen under vårdnad av båda adoptanterna. Detsamma gäller om en make/registrerad partner/sambo adopterar den andra makens/registrerad partners/sambons barn.
- Den nuvarande generella 25-årsgränsen för att få adoptera bör behållas. Någon reglering av ålderskillnaden mellan sökanden och den som ska adopteras bör inte införas. Det bör inte heller införas någon övre åldersgräns för sökanden. Den som har fyllt 18 år men inte 25 år ska få adoptera om adoptionen avser en makes eller sambos barn eller om det annars med hänsyn till barnets bästa finns särskild anledning.
- Gällande huvudregel om att den som är under 18 år inte får adopteras utan föräldrars samtycke bör behållas. Liksom idag bör kravet på samtycke inte gälla om föräldern vistas på okänd ort eller inte har del i vårdnaden. Den vetorätt som en vårdnadshavande förälder normalt har i ett ärende om adoption bör behållas.
- Ett medgivande att ta emot ett barn med hemvist utomlands för adoption enligt 6 kap 12§ socialtjänstlagen får inte lämnas om sökanden eller sökandena vid ansökningstillfället har fyllt 43 år. Detta gäller dock inte om barnet har en personlig anknytning till sökanden eller det annars finns särskilda skäl. För det fall medgivande söks av makar/sambor betonas att hänsyn ska tas särskilt till stabiliteten i deras relation. Medgivande att i adoptionssyfte ta emot ett barn med hemvist utomlands ska upphöra att gälla om barnet inte har tagits emot i sökandens vård inom tre år. Kravet på medgivande utvidgas till att gälla även när sökanden är barnets vårdnadshavare.
- Liksom idag bör huvudregeln vara att den som har fyllt 12 år inte får adopteras utan eget samtycke. Detta bör dock inte gälla om den som ska adopteras är varaktigt förhindrad att samtycka på grund av psykisk störning eller något annat liknande förhållande. Det undantag från kravet på barnets samtycke som idag gäller i vissa fall när barnet är mellan 12 och 16 år tas bort.
- Socialnämnden ska inte längre yttra sig till domstolen utan ska istället utse någon att genomföra adoptionsutredningen. Uppdraget att utse en utredare ska kunna delegeras till en tjänsteman i kommunen.

- Den eller de som har adopterat ett barn ska så snart det lämpligen kan ske upplysa barnet om att det är adopterat. Om någon har adopterat makes eller sambos barn gäller skyldigheten även maken eller sambon.
- Uppgiften att pröva frågan om tillstånd till enskild adoption förs över från myndigheten för internationella adoptioner (MIA) till socialnämnden. Tillstånd ska kunna ges endast om adoptionen avser ett släktingbarn eller om det annars med hänsyn till det personliga förhållandet mellan sökanden och barnet finns särskild anledning att adoptera utan förmedling av en auktoriserad adoptionsorganisation. Det ska krävas att det har lämnats ett medgivande för sökanden att ta emot barnet för adoption och att socialnämnden gjort bedömningen att den tänkta adoptionen är till barnets bästa.
- Ansökan om adoption som avser barn under 18 år som förts eller avses bli fört till Sverige för adoption får tas upp till prövning av domstolen endast om adoptionen har förmedlats av en auktoriserad adoptionsorganisation eller om sökanden eller sökandena har fått tillstånd att adoptera enskilt.
- Ett medgivande att ta emot ett barn med hemvist utomlands för adoption enligt 6 kap 12§ socialtjänstlagen får inte lämnas om sökanden eller sökandena vid ansökningstillfället har fyllt 43 år. Detta gäller dock inte om barnet har en personlig anknytning till sökanden eller det annars finns särskilda skäl. För det fall medgivande söks av makar/sambor betonas att hänsyn ska tas särskilt till stabiliteten i deras relation. Medgivande att i adoptionssyfte ta emot ett barn med hemvist utomlands ska upphöra att gälla om barnet inte har tagits emot i sökandens vård inom tre år. Kravet på medgivande utvidgas till att gälla även när sökanden är barnets vårdnadshavare.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen tillstyrker förslaget med tillägget att under sista punkten bör särskilda skäl preciseras närmare.

GÖTEBORGS STAD
Torslanda

Stig Sánta
stadsdelschef

Anita Forsberg Heitsch
verksamhetschef

Bilaga 1 Sammanfattning av förslaget.

